
Zenobia

Autor:

Data de publicació: 03-07-2021

Zenobia

Reina de Palmira i Egipte

L'última mirada de Zenobia a Palmira, de Herbert Gustave Schmalz. L'original s'exhibeix a la Galeria d'Art del Sud d'Àustràlia a Adelaide.

regnar

267-272

predecessor

Septimi Odenat

Informació personal

Nom secular

Septimia Bathzabbai Zainib

naixement

240

Palmira, Síria

mort

després de 274

Roma

Família

Pare

Zabaii ben Selim o Juli Aureli Zenobius

Consort
Septimi Odenat

Descendència
Vabalato

[edició de dades a Wikidata]

Septimia Bathzabbai Zainib (grec antic: ??????? / Z?nobía;en a àrab, ?? ??? / Bat-Zabbai;en llatí, Julia Aurelia Zenobia), més coneguda com a Zenòbia (240-274), va ser la segona esposa del príncep Septimi Odenat (forma llatinitzada del nom Odenat) de Palmira, dependent de l'Imperi Romà, i reina de l'Imperi de Palmira entre 267 i 272, després de l'assassinat del seu marit el 267, quan va prendre el poder en nom del seu fill.

Aprofitant les disputes dins de l'Imperi Romà sobre el seu lideratge, el regne de Palmira es va revoltar i va intentar crear el seu propi imperi amb la intenció de dominar els dos que el flanquejaven, el romà i el sassànida. També tenien l'incitament d'aprofitar el buit de poder que l'Imperi Sassànida encara no havia omplert. Les campanyes militars de Zenòbia li van permetre crear un imperi que abastava tota Àsia Menor i fins i tot va aconseguir prendre Egipte amb les seves tropes el 269, ja que un possible candidat al tron romà s'hi havia alçat. Zenobia va aconseguir deposar el pretendent i va reclamar la corona de l'imperi per al seu fill.

Va governar Egipte fins al 272, quan va ser derrotada i enviada com a ostatge a Roma per l'emperador Aurelià. A partir d'aquí, el destí de Zenòbia sembla poc clar. Hi ha múltiples teories des del fet que una malaltia va acabar amb la vida de Zenobia, fins que va ser una vaga de fam o una execució per decapitació que va causar la seva mort.¹La versió més optimista i acceptada diu que Aurelià va quedar tan impressionada per Zenòbia que la va alliberar, concedint-li una vil·la a Tibur (actual Tívoli, Itàlia) on es va convertir en una destacada filòsofa de l'alta societat, vivint com una matrona romana.

Origen i infància

La societat palmesana era una amalgama de tribus semítiques (majoritàriament aramaiques) i Zenobia no es pot identificar en cap grup; com que era de Palmira, podria haver tingut sang aramaica.²La informació sobre els seus avantpassats i les seves connexions familiars immediates és escassa i contradictòria.³No se sap res de la seva mare i es discuteix la identitat del seu pare,² que podrien haver estat Zabaii ben Selim o Julius Aurelius Zenobius. Fonts manxegues esmenten una "Nafsha", germana de la "reina de Palmira", però aquestes fonts són confuses i "Nafsha" pot referir-se a la mateixa Zenòbia;⁴és dubtós que Zenobia tingués una germana.

La Historia Augusta conté detalls sobre la seva curta vida, tot i que el seu grau de certesa és dubtós,⁵en la seva infància la seva afició estava caçant i aparentment no era una comuna, però hauria rebut una educació apropiada per a una noia noble de Palmira. A més de la seva llengua materna, Palmyra Aramaic, Zenobia va poder parlar llatí i amb fluïdesa a àrab i grec egipci.^{4?6?}

Reina de Palmira

Casament de Zenòbia i

Al voltant de 255, a l'edat d'uns 14 anys, Zenobia es va convertir en la segona esposa de Septimi Odenat el raz (senyor) de Palmira des de 258.²Després del matrimoni, va adoptar els praenomen Septimia, tot i que va signar amb el seu nom a àrab "Bat-Zabbai".⁷Amb aquest matrimoni va rebre un fillastre anomenat Hairan, fill del primer matrimoni d'Odenato.

Al voltant de 266 odenats i zenòbia van tenir un fill, Luci Iulli Aureli Septimi Vaballathus Atenodorus, més conegut com a Vabalatus.

Zenòbia sentenciant Meonius a mort

El 267 el seu marit i el seu fillastre van ser assassinats pel seu nebot i cosí Meonius, i ella el va condemnar a mort. El seu fill Vabalato només tenia un any, així que Zenobia va succeir al seu marit i va governar Palmira com a regent del nen. Ambdues van ser atorgades als títols honorífics d'Augusta i August.

Després de la mort de Gallienus el 268 i veient que el seu successor, Claudi el Gòtic, va haver de dedicar tots els seus esforços a contrarestar una invasió gòtica, Zenobia va revoltar palmira i va intentar crear el seu propi imperi. El seu objectiu declarat era protegir l'Imperi Romà d'Orient de l'Imperi Sassànida, per la pau de Roma, però, els seus esforços van augmentar significativament el poder del seu tron. Roma, embolicada en un nou període de caos a causa de les diverses successions, va deixar la reina de Palmira, ben assentada en el seu regne, per intentar aspirar a crear un tercer imperi, amb la intenció de dominar els dos imperis que la flanquejaven.

Zenobia va fortificar i embellir la ciutat de Palmira, que llavors tenia una població de més de 150.000 habitants. Es deia que les muralles que envolten la ciutat eren de 21 quilòmetres de circumferència. Tenia una avinguda custodiada per grans columnes corínties de més de 15 metres d'altura. Estava ple de bells temples, monuments, jardins i edificis públics, entre ells el Temple del Sol.

Zenobia tenia un parell d'estàtues d'ella i el seu difunt marit erigit el 271. També es van trobar estàtues d'herois i benefactors per tota la ciutat, demanant a tots els nobles de la ciutat que esculpissin les seves estàtues i amb ells aixequessin una columna sobre la qual exposar-les. Tots els notables de la ciutat, van plantejar davant els artistes la satisfacció dels regidors. A Palmira es podien trobar unes dues-centes estàtues a les seves columnes i a les parets de l'àgora.

Zenobia estava conquerint nous territoris, augmentant el territori de l'Imperi de Palmira en memòria del seu marit i com a llegat al seu fill.

Invasions d'Egipte i Anatòlia

Antonià de Zenòbia.

El 269, Zenobia, el seu exèrcit i el general Zabdas van conquerir violentament Egipte amb l'ajuda del seu aliat egipci, Timògenes, i el seu exèrcit. El prefecte romà d'Egipte, Probus Tenagino i les seves forces, van intentar expulsar-los d'Egipte, però l'exèrcit de Zenòbia va capturar i decapitar Probus. Zenobia es va proclamar reina d'Egipte i va encunyar monedes amb el seu nom. En aquell moment el seu regne s'estenia des del Nil fins a l'Eufrates.

Després d'aquestes incursions inicials, Zenobia va arribar a ser coneguda com la "reina guerrera de l'Est" dirigint personalment el seu exèrcit, demostrant ser un bon genet, capaç de caminar tres o quatre milles amb els seus soldats a peu.

Zenobia va fer expedicions amb el seu gran exèrcit i va conquerir Anatòlia fins a Ancyra i Calcedònia, i més tard Síria, Palestina i el Líban. En el seu imperi de curta durada, Zenobia va prendre rutes comercials vitals per als romans.

L'emperador Aurelià, que va prendre el tron el 270, després d'estabilitzar la frontera del Danubi, finalment va decidir llançar una campanya militar contra ell. Va enviar algunes de les seves forces a Egipte i la major part del seu exèrcit cap a l'est a través d'Àsia Menor. Zenobia tenia un gran exèrcit, format pels seus arquers i catafrists comandats per dos generals, Zabdas i Zabbai. Però Aurelià va conquerir Egipte i va llançar les seves forces a Síria.

Zenobia va ser derrotada a la batalla d'Emesa (actual Homs), i es va retirar a Palmira, on va ser assetjada per Aurelià el 272. Palmira havia emmagatzemat menjar i confiava en la força dels seus excel·lents arquers, amb l'esperança de resistir durant mesos, però gràcies als caps del desert àrab, que Zenobia havia menyspreat, Aurelià va superar la resistència de la ciutat. Zenobia i el seu fill van escapar d'allà en camells amb l'ajuda dels sassànides, però van ser capturats al riu Eufrates pels cavallers d'Aurelià, i van ordenar ser portats a Roma. El curt regnat de Zenobia sobre Egipte i l'Imperi de Palmira s'havia acabat. Els palmiris restants que es van negar a rendir-se van ser capturats i executats per ordre d'Aurelià.

Predecessor:
Septimi Odenat
Emperadriu de l'Imperi de Palmira
267-272
(regent de Vabalato)
Successor:
Reunificació aureliana
amb l'Imperi Romà

Zenòbia en les arts
literatura

Chaucer explica una història condensada de la vida de Zenobia a The Monk's Tale, un dels contes de Canterbury (1387-1400)

Christine de Pisan explica una breu història de Zenobia a Le Livre de la Cite des Dames (1405)

La gran Cenobia (1625) de Pedro Calderón de la Barca

The Living Wood (1947) de Louis de Wohl conté una referència a Zenobia.

La reina d'Orient (1956) - Alexander Baron

La Sireneta Vella (1990), de José Luis Sampedro. Editorial Destino. ISBN 978-84-233-1870-4

La Reina de les Caravanes (2000), de Tessa Korber. SR. EDiciones. ISBN 978-84-270-2529-5

La prisionera de Roma (2011), de José Luis Corral. Editorial Planeta. ISBN 978-84-08-09951-2

Filla de sorra i pedra (2015), de Libbie Hawker

pintura

Història de Zenòbia, reina de Palmira (1661), de Justus van Egmont

Zenobia, Reina de Palmira, per Nicolas Colombel

La reina Zenòbia abans de l'emperador Aurelià (1717), per Giovanni Battista Tiepolo. Museu del Prado, Madrid

La reina Zenobia va dirigir els seus soldats (1725-1730), de Giovanni Battista Tiepolo. NGA, Washington D.C.
Zenobia, de Carlo Antonio Tavella
Zenobia captiu (1878), d'Edward Poynter
L'última mirada de Zenobia a Palmira de Herbert Schmalz

música

Zenobia (1977) de Fairuz, escrita i composta pels germans Rahbani

Òperes

Potser vol dir "Zenobia en la música clàssica"

Zenobia (1694) de Tomaso Albinoni
Zenòbia a Palmira (1725) per Leonardo Leo
Zenobia (1761) de Johann Adolph Hasse
Zenòbia a Palmira (1789) per Pasquale Anfossi
Zenòbia a Palmira (1790) - Giovanni Paisiello
Aureliano a Palmira (1813) per Gioachino Rossini
"Zenobia Reina de Palmira" (1882) de Silas G. Pratt
Zenobia (2007) per Mansour Rahbani

escultura

Zenobia, reina de Palmira (1857) per Harriet Hosmer, Institut d'Art de Chicago
Zenòbia encadenada (1859) per Harriet Hosmer, Museu d'Art de St. Louis

Pel·lícules

Sheba i el gladiador (1959), de Guido Brignone

bibliografia

Eric M. Moormann, Wilfried Uitterhoeve. D'Adriano a Zenòbia: temes d'història clàssica en literatura, música, arts plàstiques i teatre. p. 266.
Stoneman, Richard (1995). Palmira i el seu Imperi: La revolta de Zenòbia contra Roma. (Reimpressió, ed.). Universitat de Michigan Press. ISBN 0472083155.

Referències

? Ball, Warwick. ? «Roma a l'est» (Routledge, 2000).
? Saltar a: a b c c 1948-, Sud, Pat, (2008). Emperadriu Zenòbia : La reina rebel de Palmira. Continu de Hambleton. ISBN 9781441142481. OCLC 676697949.
? Bryce, Trevor (2014). Antiga Síria : tres mil anys d'història. Oxford University Press. ISBN 9780191002922 . OCLC 877868387. |apellidos= i |apellido= redundants (ajuda)
? Saltar a: a grup sanguini Warwick., Ball, (10 de juny de 2016). Roma a l'Est : la transformació d'un imperi (2). Taylor i Francisc. ISBN 9781317296355. OCLC 953235153.
? Richard., Stoneman,. Palmira i el seu imperi: la revolta de Zenòbia contra Roma. Univ. de Michigan Press. p. 112. ISBN 9780472083152. OCLC 255342463.
? Dodgeon, Michael H.; Lieu, Samuel N.C. (1994). La frontera oriental romana i les guerres perses (AD 226-363): Una història documental . Premsa de Psicologia. ISBN 9780415103176. Consultat el 24 maig 2017.
? Stoneman, 1995,pàg.

Enllaços externs

A Wikimedia Commons hi ha contingut multimèdia relatiu a: Zenobia

BOCCACCIO: De mulieribus claris (Sobre dones il·lustres); C: De Zenobia Palmirenorum regina (Sobre Zenobia, reina

de les Palmerines).

Traducció a l'anglès; per Paul Hurus, 1494.

Reproducció, amb índexs i gravats, en facsímil electrònic, en el repositori Parnassus, de la Universitat de València.

Cenobia.

Índexs.

Per al nom del repositori, vegeu "Parnassus".

Text llatí , al lloc de la Biblioteca Italiana.

Imatges de Zenobia, al lloc de l'Institut Warburg.

Zenobia, a la pàgina web del Projecte Perseus .